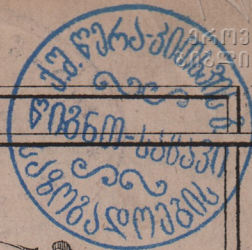

FM 21/2

ზ. 4° 84.

1802

სამშობლო ხმები

ქაჩვილებისათვის ხაზურად სახალისოდ ქრები
ვახალები და ინოვაციები ქროს სან ზოვ ხმებისათვის

№ 1 თამარ ძევე

„ 2 ედემი

„ 3 ბერაკაყის ნაცვრა

„ 4 თხა

„ 5 მზე შინაო

„ 6 ავნახოთ ვენახი

„ 7 ჩიგა დ თეცვა

„ 8 ავანდილის ლექსი

„ 9 ვახაფხული

„ 10 არავე

№ 11 ქართუელი ეპოზი

„ 12 მერცხალი

„ 13 ყანა

„ 14 ჩიგა

„ 15 ვამკებულა ჩიგა

„ 16 ბავშვის სიმართა

„ 17 მახში ვამბულა ჩიგა

„ 18 ქაღების მუშაობა

„ 19 კურდღელი

„ 20 ქრისტი აღზღუა

თბილისი

შედგენილი
მ. მაქავარიაძისა

თბილი 1 მძნ.

კამეცკური
ბ. ჩარუდიანი-ძიურ

1878

თამარ მეფე

Moderato

კრინი

მალალი ბანი
მოდახილი

ბანი

ოა-ძარ მე-ფე ცონ-თქა-რი, სონ-თქა-რი,
 ოა-ძარ მე-ფე სონ-თქა-რი, სონ-თქა-რი,

2/2
M
F

(თან და თან უფრო ჩქარა)

მა-ღალ-მა ღმერ-თმა წა-კი და, წა-კი-და და-ღა-ღა-ღა,

მა-ღალ-მა ღმერ-თმა წა-კი და, წა-კი-და და-ღა-ღა-ღა,
 ზღვაში ჩაუშო ხომალდი, ზედ აღმასები ააჰკიდა,
 შიგ ჩასვა ქართველთ ლაშქარი, მრავალ წყალობას დაჰჭირა

და-ღა-ღა-ღა და-ღა-ღა და-ღა-ღა-ღა და-ღა-ღა-ღა და-ღა-ღა-ღა

და-ღა-ღა-ღა და-ღა-ღა-ღა და . . . და . . . და-ღა-ღა-ღა

Andante.

№ 2.

სი-ზრძი-თა ვნა-სე ე-ღე-ძი

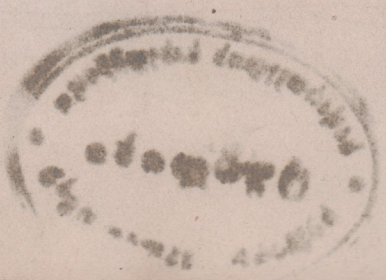
ვნა-სე ე-ღე-ძი

ჟღ. ძო-საე-ლოე-თის თაგ-ში-ა, ვა-ნი-ა-ნი-

ჟღ. ძო-საე-ლოე-თის თაგ-ში-ა, ვა-ნი-ა-ნი

ღე-ლა, ღე-ლა ღ ნა-ნა ღ, ნი-ნი ნა-ნა-სა.

ღე-ლა, ღე-ლა ღ ნა-ნა ღ, ნი-ნი ნა-ნა-სა.

FS 1802

არის მზე და არის მთვარე, მრავალ ვარსკვლავი ცაშია,
მიფლივარ სანუკვართა წმინდა ედემის ბაღშია.
მიველო და ხეხილოთ გადავხედე, ჩაჩივებულა ლიგშია
ზოგი მწიფს. ზოგი ყვავილობს, ზოგსა მკვასენი ასხია
მართი რამ ღიღი ტბა არის აქედან მისაფალშია
ზედ წვრილი ბეწვის ხიდი სძევს, ვინ გადაზომავს თვალშია,
წმიდანნი მარღათ გადიან, დამკვიდრდებიან ბაღშია.
ათღვილნი ძირსა სცვივიან, ილუპებიან ტბაშია.

ბერი ქატის ნაბზრა

Andante. solo

(ნება)

(ლაწყება)

ნე...ვა... ვი... ჩე... მი სა...სა-სლო

ძალ-ლა ძია-ზე-და - ა - მე-გო..

(ხორი)

ძალ-ლა ძია-ზე - და ა - მე - გო დე-ლა-ო

ძალ-ლა ძია-ზე - და ა - მე - გო დე-ლა-ო.

ბამელელ და გამომელოლისთვის ყოველ დღე კარი გამელო,
სიტყვა არაფისთვის მეწყინა, სულ ყველას გული მომეგო,
რაც მეზოვნა და მეზოვნა სულ ღარიბებზედ ამეგო.

Allegro.

(ჩქარა) თხა

ჩე...სა ზე-ზი-ახ...-... ლოყბ.ქითხაჟაე-და;

ზე-ზებს კი-კი-ნა მე-ჭათი-ევაბ-და.

Andante.

მზე უინაო.

(სამი ქალის ხმისათვის.)

125.

მზე უი - ნა - ო , მზე უი - ნა - ო - ,
 მზე უი - ნა - ო , მზე უი - ნა - ო ,

მზე უინ უე - მო - დი - ო .
 მზე უინ უე - მო - დი - ო .

მეფის მამა უინ არ არის, მზე უინ უემოდლო.
 ძალაქს არის აკენისათვის . . . . .
 აკენის იარაღისათვისა . . . . .

მხას სეირნობა ტყეში მოუხდა
წვეროს ცანცარიით გზასა გაუდგა.
უბედურ მგზავრსა იქ ლურჯი მგლეზი
წინ შეეფეთნენ სულ ჩშიერები
მივარდნენ საწყაღს. ყელი გამოქრეს
ბებიას მარტო რქები დაუგდეს

ია ენახოთ ვენახი.

Allegro.

1 კრინი

1. ი - ა ვნა - ხოთ ვე - ნა - ხი , რამ შე - ჭა - მა ვე - ნა - ხი ;
 4. ი - ა ვნა - ხოთ თო - თვი , რამ შე - ჭა - მა თო - თვი ;

№. 6.

2 კრინი

2. ი - ა ვნა - ხოთ თხა - თ , რამ შე - ჭა - მა თხა - თ ;
 5. ი - ა ვნა - ხოთ ჟან - ვი , რამ შე - ჭა - მა ჟან - ვი ;

მოდახილი

3. ი - ა ვნა - ხოთ მე - ლი , რამ შე - ჭა - მა მე - ლი ;

1. ში - ვლო ვნა - ხე ვე - ნა - ხი , თხამ შე - ჭა - მა ვე - ნა - ხი ;
 4. ში - ვლო ვნა - ხე თო - თვი , ჟან - ვმა - ჭა - მა თო - თვი ;

2. ში - ვლო ვნა - ხე თხა - თ , მელო - მა ჭა - მა თხა - თ ;
 5. ში - ვლო ვნა - ხე ჟან - ვი , ში - ვამ ჭა - მა ჟან - ვი ;

3. ში - ვლო ვნა - ხე მე - ლი , თოთ - მა ჭა - მა მე - ლი .

ია ენახოთ მიწა, რამ შეჭამა მიწა;
 მიველ ენახე მიწა, თავგმა ჭამა მიწა;
 თავგმა მიწა, მიწამ ჟანგი. . . . .

ია ენახოთ თავგი, რამ შეჭამა თავგი;
 მიველ ენახე თავგი, კატამ ჭამა თავგი;
 პატამ, თავგი, თავგმა მიწა, მიწამ ჟანგი. . . . .

4. . . . . 2. მიველო-მა თხა .
 3. თოფ-მა შეე-ლოი . . . . .
 ქან-გმა თა-ფი

მი-წამ ქან-ფი, ქან-გმა თა-ფი- თოფ-მა შე-ლოი, მიველო-მა თხა

თხამ ვე-ნა-ხი შე-ჭა-მა .
 თხამ ვე-ნა-ხი შე-ჭა-მა .

მა ენახოთ მიწა, რამ შეჭამა მიწა;
 მიველო ენახე მიწა, თაგვმა ჭამა მიწა:
 თაგვმა მიწა, მიწამ ენახი . . . . .
 მა ენახოთ თაგვი, აამ შეჭამა თაგვი;
 მიველო ენახე თაგვი, კატამ ჭამა თაგვი
 კატამ, თაგვი, თაგვმა მიწა, მიწამ ენახი.

მომოში ფეტვი ჩვეყარე შესანახათაო,
მომოში წყალი ჩასულა დასალობათაო,
მომოდგანა ამოყარე გასაშრობათაო;
ჩიტი ღობეზედ შემოჯდა ასაკენკათაო;
ჩიტსა ჯოხი წამოუსვი მოსაკლავათაო;
ჩიტი ბატონთან გაიქცა საჩიფლეღათაო;
ჩიტმა კაცი მოიყვანა დასარბევათაო;
იმან სრულიად წამართვა რაც რამ მებდაო

ადგილობრივი ლექსი (საეკლესიო სიმღერა *)
Adagio. 1. სურათი.

კრინი
შობახილი
მალაღი
ბანი
ბანი

ა - რა - ლე
მე - თან - დიღ - ვა - დი - ნა - დი - რა

მ
მ
მ

ა - რა - ლა - დი ა - რი ა - რა - ლე

*) პირველი ხორო რომ გაათავებს, ბანს ეუბნება მეორე ხოროს, რომელ სმითაც გაათავებს.

ორივე ხორო.

ნახტომსა შეეღსა გვერდსა ჰკრა ისარი ორპირიანი,
ჭანდრისა ძირსა ჩამოხტა, ცეცხლი დაანთო ძრიელი,
დაჯდა და შამფური აიღო, მწვადი ააგო მცერიანი;
სანამ მწვადი შეიწოდა, ცხენსა მისცა საძოვარი.
ცხენმა კაცი დაინახა შორის გზიდან მომავალი,
შესტა ცხენი, შეიჭიხენა: ისა კაცი ავი არი.
მეჯინიბეს დაუძახა, ლურჯა მამგვარე ჩქარათა,
ბავაზედ ხელი გადუსვა, ზედ წამოახტა მარდათა.

გაზაფხული.

Allegro.

1 და
2 კრინი

No. 9.
მოდახილი.

ბანი.

შეეს ეს - სმე - ზა ფე - თი - ლი, ა - გე

შეეს ეს - სმე - ზა ფე - თი - ლი, ა - გე

მე - ცხა - ლი ჯე - ვის; ზალ - ში ვა - ზი თ - ზო -

მე - ცხა - ლი ჯე - ვის; ზალ - ში ვა - ზი თ - ზო -

ლი მე - ცხის ლხე ნი - თა ჯი რის.

ლი მე - ცხის ლხე - ნი - თა ჯი რის.

აყვავებულია მდელო,
აყვავებულია მთები,
მამულია საყვარელი,
შენ როხლა აყვავებები

Moderato.

№ 10.

Handwritten musical notation for the first system, including a vocal line with lyrics and piano accompaniment.

ჩვე- ნთ ა - რე- ვთ, რა- რივ მი- ყვარხარ,

ჩვე- ნთ ა - რა - ვთ, რა რივ მი ყვარხარ,

Handwritten musical notation for the second system, including a vocal line with lyrics and piano accompaniment.

ჩვენს ქვეყნისთვის - ბის ქო. წა - შე შენ ხართ.

ჩვენ აღსკო სხე-რე-ბის ძ-ს-მე შენ ხარ

შენს კიდევბზედ ჩემი მამული,
 იყო ერთ დროსა აყვავებული (2)
 ჩემის ქვეყნისა დიდება ძველი
 შენი თვალის წინ აყვავებული (2)
 მიყვარხარ მისთვის, რომე ქარ-
 თველი

აქ, შენს კიდევზედ, დაბადებული (2)
 შენს ზვირთებს შორის ჩემის
 ქვეყნისა
 ბრძელი მოიხრობ. დამბრუნ
 ღთა (2)

No. 11. Allegro. Երեւանի քաղաքի քաղաքացիներու համար.

Soprani. Այն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ, ե՞՞՞՞՞ն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ:

Alti.

Tenori.

Basso. Այն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ, ե՞՞՞՞՞ն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ:

Այն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ, ե՞՞՞՞՞ն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ, ե՞՞՞՞՞ն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ:

Այն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ, ե՞՞՞՞՞ն- ին- ինչ- յ- նա- ռի- յ- կա- ն- յ- լու- յ- յ:

ქართული ზმირი.

შენ ბიჭო ახალციხელოვ,
ხმა შენი ჩამოდიოდა:
შენი დაჭრილი ლეკნი
არაგვში ჩამოდიოდა! (2)

აღე ბიჭო წავიდეთ—
ზუა შავკრათ ჩვენი მტრისაო.
შეება ის მოვიშოროთ,
მკენეტელი ჩვენი ყბისაო (2)

მინდორშია დაბეძინა
ღამეხვია ტინჯველა,
მეფის სახლის წინ დავდგები
მტრისა ჯართან ტიტველა. (2)

FS 1802

მეჩხელო.

(ტყბილათ)

Andante.

Soprano
№ 12.
Alto.

გზე-ღაჲ გუნი გზა-ღოთ მდღე-ღა ჰეღნი -აჲ-

სა ჯე-ჯე გა-ღოთ-ნი თე-ჯე-ღი თაჲ-სა.

Allegro.

ხანა

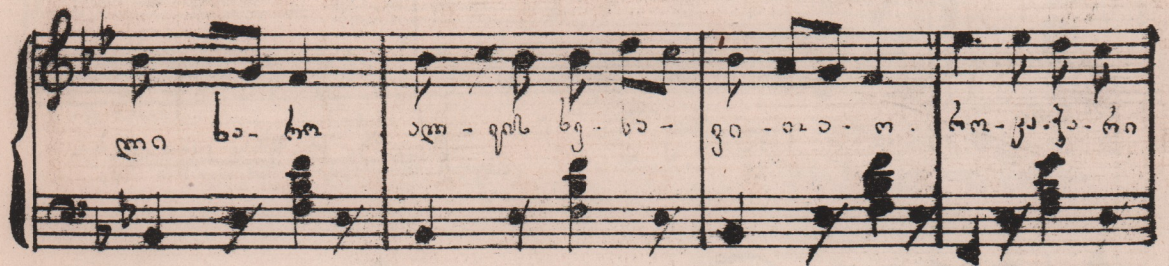
Violin
პიანო
№ 12.
Piano

ჯა-ნაჲ, ჰე-ღოთ ჯა-ნა-თ, თე-ღოთ ვეღხან

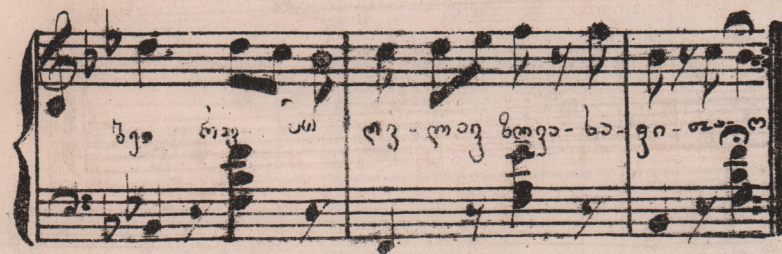
ჯა-ნა-თ? მჲე წვი-მა გზღის მარ-ღა-თ

თვე - თვე ივ - სენ ჩუ - და - თ - ტა - ნათ შა - ღლა -

ღი ხა - რა აღ - ვის სე - ხა - ვი - თა - თ . რა - ქა - ჯა - რი

შე რა - თა ღვ - ლაე ზღვა - ხა - ვი - თა - თ

ზევით მგალობელიო ტოროლა ტრიალებსო.
 როგორც ვარდს-ბუღბუღიო, მაღალიდგან დაგზარებსო
 შანავ, ჩემო ყანაო, ოქროს მსგავსო ყანაო,
 რას დაღონებულხარო, თავსა ღუნავ რათაო?
 ნამგაღს ელი ვანაო, ყანავ, ჩემო ყანაო!

ნოტი.

№ 14. Moderato.

Soprano
სოპრანი

Alto
ალტო

Basso
ბასო

ყოველი თუ-წი-ნა-რის მე ვა-ვი-ღვი-ძებ,

ყოველი თუ-წი-ნა-რის მე ვა-ვი-ღვი-ძებ,

ყრთას ყრთას შე-შოვ-წრავ, რა თვალს ვა-ხი-ლავ-

დავკრავ, დაუსტვენ, მსმენელს
ვაგიეებ,
მშვენიერს ხმით ღმერთსა ვა-
დიდებ (2)
შულისაგან მაქვს სასმელ საჭმე-
ლი;
ბრცა ვთეს, არცა ვმკი, არცა
ვარ მხენელი, (2)

მარ გამაძლარი, მაქვს მე ყოვე-
ლი;
მოდი ზაფხულო, მე შენ მოგე-
ლი (2)

გაშვებული ჩიტი.

Moderato.

No. 15. *კრინი* გუ- შინ ფ - ვუ - ლე ვა-ლი-ის კა-რი

ჩემს და ყვე- ვე-პოლის უცხო- ურან- ვედო- სან-
 ბაფრინდა იგი, შემოხტა ხესა, იმ სიმღერაში მლოცავდა მეცა.
 შეტრფილვებდა მშვენიერს ღღესა, ღღისით, ხანდის ხან ღღით, ღამეცა

გაშვების სიზმარი.

Adagio.

No. 16. ალ- ვის სე წა- მოქ- სუ- უ- ღოა სე- წავ დე- ღავ რა- თ ?

ის ხომ შე-ნი წა- ნი ა- რის ფოი შენ დე- ღა - სა - თ
 ბავშვი

- „ალვის ხე წამოქცეულა, ნეტავ, დედავ, რააო?“
- „შტოები ჩამოსციენია, ნეტავ, დედავ რააო?“
- „ორი მტრედი შემომჯდარა, ნეტავ, დედავ, რააო?“
- „მრთი ჩიტიც მოფრინავდა, ნეტავ, დედავ, რააო?“
- „წყალს კიდობანი მოჰქონდა, ნეტავ, დედავ, რააო?“

დედა

- ის ხომ შენი ტანი არის, უი შენ დედასაო!
- ის ხომ შენი მკლავებია, უი შენ დედასაო!
- ის ხომ შენი თვალებია, უი შენ დედასაო!
- ის ხომ შენი სული არის, უი შენ დედასაო!
- ის ხომ შენი კუბო არის, უი შენ დედასაო!

Allegro.

No. 17.

ქ- ქე ვა- ე- ში ჩი ჟო ლა-მა-ზო,
 უ- ლარ ვა- გი- შვეებო, ცქვი-ცო, მალ-ჯა-ზო,
 ჩვენს და ვე- ბულო- სა- ძუ- ის ვა- ხე- ში!
 რაკი ჩა- ვარ- დი- შენ ჩვენს- სა ხელ- ში.-

Andante

Alto.

ახ რათ ვა- მა- შიოძ ძუ- ის ვა- ხე- ში,
 უ- რა, ვე- თა- ყვა, ვა- ში- შვიოჯ კარ- ში,
 ხა ხარ- ბი- ე- ლოო რა ნა- სეთ ჩემ- ში?
 ი რძ- ვი- ხრო- ა- ლოო მალ- ჯა- მა- ვრ- ში.

ბაზუმები

მე, ვაებო, ჩიტო ლამაზო,
 ჩვენს დაგებულსა ძუის მახეში
 აღარ ვაგიშვებთ, ცქვიტო, მალხაზო,
 რაკი ჩავარდი შენ ჩვენსა ხელში.

არა, მალხაზო, ვერ დაგთმობთ ჩენა,
 დარჩი ჩვენთანა, დასტოვე ფრენა;
 არ გამოგიღვეთ კამფეტსა ტკბილსა,
 შოველ დღე გასმევთ ჩის ცხელ-ცხელსა.

ხომ გაიყინე გარეთ ზამთარში,
არ გირჩევიან, რომ ჩვენთან იყო,
მშვენიერ ოქროს შენ გალიაში
იჯდე თბილათა და იტიკტიკო?

ჩ ი ტ ი.

ახ, რათ გამაბით წყეულ მახეში,
სახარბიელო რა ნახეთ ჩემში?
არა, გეთაყვა, გამიშვით კარში,
რომ ვისრიალო მალლა ჰაერში.

ახ, არა ვკენკამ კამფეტსა ტკბილსა,
სულაც არა ვსვამ ჩაის ყვითელსა,
მინდვრათა ვიტერ მე კოლოებსა,
შანებში ვბოვებ მსუქან მარცვლებსა.

მალაქის მუშაობა

Mlegro.

Canto.
კრიბი
N: 18.
Piano.

ლო-კებ-ვა ზომ ზე-მი-ყა-ნეს, ღამ-ღვნი-ყო

ქო-თა-თვე-სა ა-სი ქოზა ვა-ღა-ვა-ზა-ნე

ქოე-ნი ქა-ვვა-სი-თ-ნი-სა.

ზაეხედე ჩერქებს მინდორსა, ნისლი იღვა შავი ზღვისა;
სამი ქალი თივას სთიბდა, სამიე ჩერქებთ ბატონისა (2)
ხელში ეჭირათ ცელები, პირები აქეთ აღმასისა,
მარმარილოს სალესავით იმათ მოუწყობენ პირსა; (2)
სამიე იგრე ღასძახიან, როგორც ანგელოზი ცისა.
არ მენახა, ვამიკვირდა, მუშაობა ქალებისა. (2)

კურდღელი. (კაცების სამი ხმისათვის).

Moderato.

(ერთი ხმა).

მალალი ბანი
პირველი

№: 19.
მალალი ბანი
მეორე
ბანი

ჰეი — ჯურ-ღღელი ხა მო-წან-წაღო-და —

ჯურ-ღღელი ხა მო-წან-წაღო-და ჰა-რი წა-რბ-
ჯა-რი-არა

ღო, ჯურ-ღღელი ხა მო-წან-წაღო-და. ო.

‘ტურდღელი ჩამაწანწაღოდა
ვებს მოტეხილი ხაწყალი,
ზურგზედ ევიდა საგძალი
თუნგ ნახევარი მაჭარი
სომეხმა სთქვა თუ შეეყ-
როდი
მე ვიყავ მისი ვაჭარი

№ 20. Moderato.

ჰინობა სწავლა

Soprano
(სოპრანი)

Alto
(ალტო)

Tenor
(მელოდა ბანი)

Bass
(ბანი)

ქა-სვე აო-ზგა მკვრივითა, სოკრიოთა, სოკრიოთა ს

სამთრეუნველი- რა სავითა- ვე- ში ში - ნა - თა

სამთრეუნველი- რა სავითა- ვე- ში ში - ნა - თა

Handwritten musical score consisting of four staves. The first two staves are in treble clef, and the last two are in bass clef. The music is written in a single system with a double bar line. The lyrics are written in Armenian script below the staves. The first two staves have small numbers '6.' and '5.' written to the right of the notes. The fourth staff has a small number '8.' written to the right of the notes. The lyrics are: *Կեօղ- Եղ- Բո՛ւ Զո՛ւ- Եր- Էջ- Զյ- Երո*. The score ends with a fermata over the final note.

193